

VABARIIGI VALITSUSE JA EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU VAHELISE EELARVE LÄBIRÄÄKIMISTE TÖÖKORD

I. ÜLDSÄTTED

1. Läbirääkimiste poolteks on Vabariigi Valitsus (edaspidi *valitsus*), keda esindab Vabariigi Valitsuse seaduse § 21 lõigete 1-2 alusel ja kooskõlas riigieelarve seaduse § 46 lõikega 2 moodustatud valitsuskomisjon¹ ning üleriigiline omavalitsusliit Eesti Linnade ja Valdade Liit (edaspidi *Liit*) (edaspidi koos *pooled*).
2. Läbirääkimiste teemad on:
 - 2.1. edasiantavate maksude (tulumaks, maamaks, keskkonnatasud) osa suurus ja laekumise põhimõtted;
 - 2.2. tasandusfondi, toetusfondi ning juhtumipõhiselt konkreetse tegevuse või investeeringu toetamiseks eraldatava toetuse suuruse kujunemise põhimõtted ja suurused järgmiseks eelarvestrateegia (edaspidi *RES*) perioodiks ja eelarveaastaks, jaotamise alused, kasutamise tingimused, ning nende kajastamise tingimused eelarvestrateegias ja riigieelarve (edaspidi *RE*) eelnõus;
 - 2.3. kohaliku omavalitsuse üksusele seadusega pandud riiklike ülesannete kulude katmise tingimused ja korraldus;
 - 2.4. finantsdistsipliini tagamise meetmed, nende arvvaartused ja kohaliku omavalitsuse üksuste konsolideeritud eelarve puudujäägi või ülejäägi suurus eelarvestrateegia perioodiks;
 - 2.5. valitsussektori struktuurse eelarvepuudujäägi ilmnemisel võimalike proportsionaalsete meetmete rakendamine kohaliku omavalitsuse üksustele, mis parandavad valitsussektori struktuurset eelarvepositsiooni. eelarvepositsiooni parandamise ja finantsvõimekuse suurendamise meetme rakendamine;
 - 2.6. kohalike maksude küsimused;
 - 2.7. valdkondlike arengukavadega kavandatavad kohalike omavalitsuste ülesanded ja nende rahastamine, kui neis kavandatakse muudatusi;
 - 2.8. muud kohalike omavalitsuste ülesandeid, finantseerimist ja finantsjuhtimist puudutavad valdkondlikud küsimused.
 - 2.9. läbirääkimiste tulemusi kajastavate dokumentide sisu ja vorm.
3. Läbirääkimised toimuvad poolte läbirääkimiste üldkoosolekutena ja valdkondlike töörühmade koosolekutena.
4. Läbirääkimistel üldkoosolekul lepatakse kokku läbirääkimiste tulemuste kajastamises RES-is ja vastava aasta RE eelnõus ning läbirääkimiste protokollis, samuti läbirääkimiste tulemuste protokollis allkirjastamises ning selle ajas.
5. Läbirääkimiste korraldamise eest vastutab valdkonna eest vastutav minister (valitsuskomisjoni juht).
6. Pooled juhivad oma tegevuses Eesti Vabariigi seadustest, käesolevast töökorrast ja läbirääkimiste käigus saavutatud kokkulepetest.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/303072018004?leiaKehtiv>

II. LÄBIRÄÄKIMISTE KORRALDUS JA AJAKAVA

7. Liit esitab Rahandusministeeriumile ettepanekud riigi eelarvestrateegia ja riigi eelarve eelnõu ning valdkondlikes töörühmades arutatavate küsimuste kohta eelarvestrateegia ja eelnõu koostamise aastale eelneva aasta 15. detsembriks (Lisa 1, joonis 1).
8. Rahandusministeerium esitab ettepanekud punktis 35 toodud töörühmade juhtidele.
9. Valdkondlike töörühmade kohtumised Liidu esitatud finantsettepanekute ja valdkonnaministeeriumi, kavandatavate KOVide ülesannete ja finantseerimise küsimuste muudatusteks eelarvestrateegia perioodil ja RE eelnõus toimuvad enne valdkonnaministeeriumite RES taotluste esitamist Rahandusministeeriumile hiljemalt 20.veebruaril.
10. Valitsuskomisjoni ja Liidu läbirääkimiste üldkoosolek toimub hiljemalt 25.veebruaril. .
11. Riigikogu korraliste valimiste aastal toimuvad töörühmade kohtumiseks ja läbirääkimiste üldkoosolek valitsuskomisjoni ja Liidu vahel hiljemalt mais valitsuses RESi kinnitamise ja RE eelnõu heakskiitmise eelselt (Lisa 1, joonis 2).
12. Kui valitsuse RES ja/või järgmise aasta riigieelarve eelnõu arutelude käigus tehakse võrreldes läbirääkimiste üldkoosolekul arutletuga laiaulatuslike muudatusi, mis puudutavad kohalike omavalitsuste rahastust, korraldatakse enne RESi valitsuses kinnitamist ja/või riigieelarve eelnõu valitsuses heaks kiitmist valitsuskomisjoni ja Liidu vahel täiendav läbirääkimiste üldkoosolek.
13. Läbirääkimiste tulemused liidetakse Riigikogule esitatava riigieelarve eelnõuga.
14. Rahandusministeerium informeerib Liitu RES-is ja RE eelnõus KOVidele kavandatavate toetuste lõplike suuruse kohta ning korraldab osapoolte nõusolekul protokolliga allkirjastamise.
15. Valitsuskomisjoni juht tagab läbirääkimiste protokolliga iga-aastase riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve seaduse eelnõu seletuskirjale lisamise.
16. Valitsuskomisjon ja ELVL võivad esitada ettepaneku omavaheliseks kohtumiseks punktis 2 toodud teemadel ja RES ja RE koostamise ajakava väliselt.
17. Rahandusministeerium tagab läbirääkimiste tehnilise teenindamise, sh läbirääkimiste üldkoosolekute salvestamise ja protokollimise ning materjalide ja protokolliga edastamise läbirääkimiste pooltele. Vaidlused üldkoosoleku protokolliga osas lahendatakse vastavalt salvestusele.
18. Ministeeriumid korraldavad valdkondlikes töörühmades käsitlevate muude otseselt RES ja RE eelnõuga mitteseotud ettepanekute läbivaatamise.

III. LÄBIRÄÄKIMISTE SISU JA TULEMUSTE KAJASTAMINE

19. Pooled esitavad läbirääkimisteks ettepanekud, taotlused ja seisukohad töörühmades käsitletavate valdkondade kaupa, mis jagunevad olulise fiskaalse mõjuga ettepanekuteks ja muudeks ettepanekuteks.
20. Olulise fiskaalse mõjuga on ettepanekud ja taotlused poliitika muudatusteks, omavalitsuste ülesannete, tulude ja rahastamise muudatusteks või ettepanekud, mis tulenevad majanduses toimuvatest muutustest.

21. Muud ettepanekud ja taotlused on:
 - 21.1. tulevikus plaanitavad tegevused, mille kontseptuaalsed alused pole valminud;
 - 21.2. kavandatavad tegevused, mille rahastamise põhimõtetes ja mahus pole veel kokku lepitud;
 - 21.3. muud rahastamist mitte puudutavad ettepanekud;
 - 21.4. koostöö jätkamise planeerimine ja selle teemalised kavatsused.
22. Pooled lisavad olulise fiskaalse mõjuga ettepanekutele põhjendused, maksumuse ja maksumuse arutamise alused. Juhul kui maksumust ei ole võimalik arvutada tuleb seda selgitada. Muudele ettepanekutele ja taotlustele esitatakse selle vajalikkuse põhjendused.
23. Läbirääkimiste tulemused, mis puudutavad RES-i ja RE eelnõud fikseeritakse läbirääkimiste protokollis.
 - 23.1. Protokollis kajastatakse poolte esitatud fiskaalse mõjuga ettepanekud, mille osas on läbirääkimiste koosolekul heakskiidetud kokkulepped või kokkuleppe mittesaavutamise korral lahkarvamused koos teise poole seisukohtade ja põhjendustega.
 - 23.2. Protokollis kajastatakse omavalitsustele suunatud planeeritavad indikatiivsed välisvahendite toetusmeetmete mahud.
24. Muud valdkondlikud ettepanekud ja läbirääkimiste seis nende osas kajastatakse läbirääkimiste protokollis lisas ja töörühmade materjalides.

IV. LÄBIRÄÄKIMISTE ÜLDKOOSOLEKU TÖÖKORRALDUS²

25. Läbirääkimiste üldkoosolekut juhatab valitsuskomisjoni juht või tema poolt volitatud isik.
26. Koosolekud protokollitakse, koosoleku protokollis kajastatakse poolte seisukohad, saavutatud kokkulepped ja erimeelsused. Protokollis esitatakse pooltele märkuste esitamiseks hiljemalt viie tööpäeva jooksul pärast läbirääkimiste üldkoosolekut. Pärast valitsuskomisjoni ja Liidu liikmetega kooskõlastamist allkirjastab valitsuskomisjoni juht läbirääkimiste koosoleku protokollis.
27. Läbirääkimiste koosolekul arutatakse eelnevalt töörühmades läbi töötatud seisukohti, ettepanekuid, kokkuleppeid ja erimeelsusi ning muid materjale, mis edastatakse hiljemalt kolm tööpäeva enne koosoleku toimumist läbirääkimiste pooltele. Juhul, kui läbirääkimiste koosoleku materjalid ei ole tähtaegselt esitatud, võib osapool teha ettepaneku koosoleku toimumise aja edasi lükkamiseks.
28. Koosoleku päeval võib poolte nõusolekul erandjuhul lülitada päevakorda täiendavaid küsimusi.
29. Läbirääkimiste koosolek võib muuta töörühmades saavutatud kokkuleppeid või muuta kokkulepete ja lahkarvamuste sõnastust.
30. Rahandusministeerium koondab valdkondade töögruppide töö tulemused läbirääkimistel, tehes vajadusel redaktsioonilisi muudatusi. Muudatused kokkulepete sõnastuse osas kooskõlastatakse poolte vahel üldjuhul enne läbirääkimiste koosoleku toimumist.
31. Rahandusministeeriumil on dokumendi ühtsuse ja selguse tagamiseks õigus teha sõnastuslikke muudatusi läbirääkimiste koosolekule esitatud materjalidesse (sh poolte

² Videokoosolek või antud viisil koosolekul osalemine on võrdustatud n.ö ruumi koosolekuga.

kokkulepete sõnastustesse, va teise poole ettepanekute, põhjenduste, arvamuste ja märkuste sõnastusse), informeerides sellest töörühmade esimehi ja teha keelelisi parandusi.

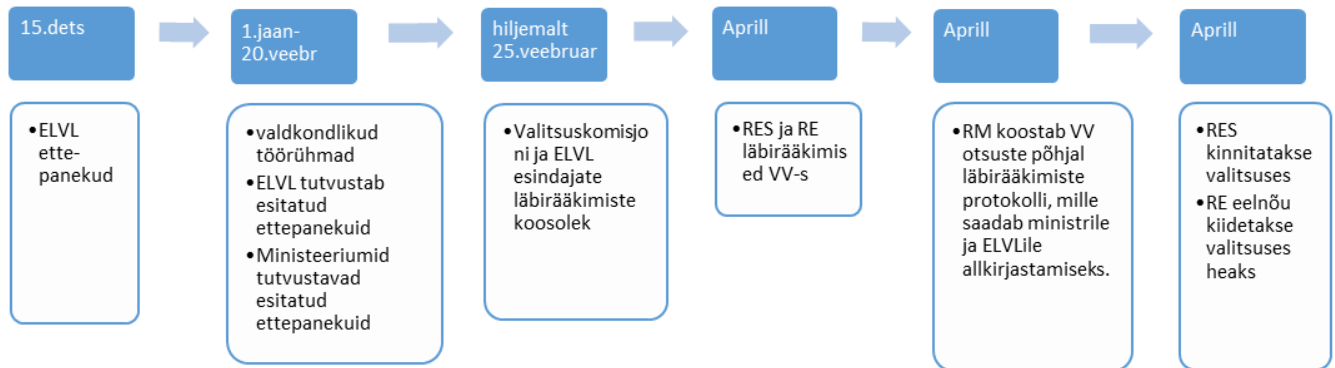
32. Läbirääkimiste koosolekule esitatud materjalid lisatakse koosoleku protokollile. Koosoleku protokollid säilitatakse elektrooniliselt Rahandusministeeriumi regionaalhalduspoliitika osakonnas ja Liidu büroos.
33. Läbirääkimiste koosolekute protokollid koos lisatud materjalidega avalikustatakse Liidu veebilehel.
34. Poolte kokkuleppel võib üldkoosoleku viia läbi kirjalikult (e-kirja teel) järgides samu põhimõtteid. Kirjaliku koosoleku korral esitatakse materjalid kirjalikult kommenteerimiseks vähemalt nädalase arvamuste esitamise tähtajaga.

V. LÄBIRÄÄKIMISTE TÖÖRÜHMADE TÖÖKORRALDUS

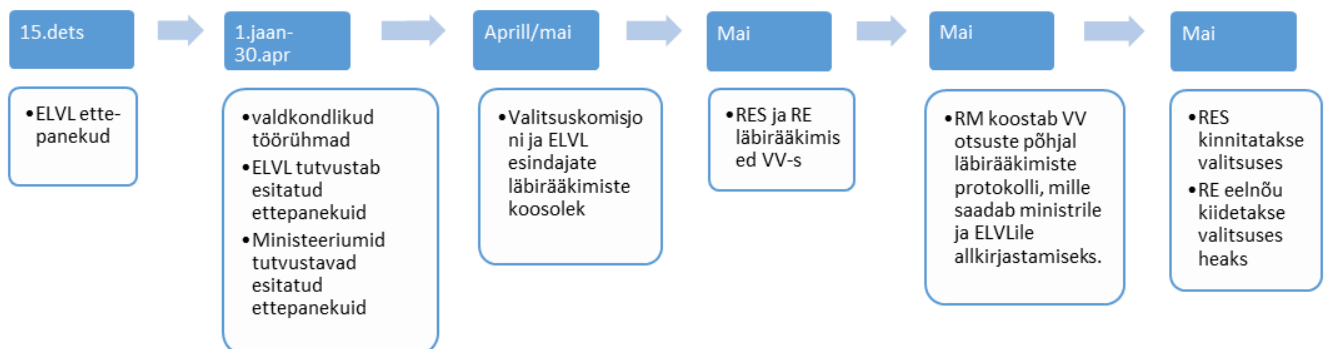
35. Läbirääkimiste seisukohtade ettevalmistamiseks moodustatakse asjaomaste ministeeriumite ja Liidu poolt nimetatud esindajatest valdkondlikud töörühmad:
 - 35.1. rahanduse- ja maksupoliitika töörühm;
 - 35.2. hariduse ja noorsootöö valdkonna töörühm;
 - 35.3. töö-, sotsiaal- ja tervise töörühm;
 - 35.4. transpordi ja teede töörühm;
 - 35.5. IKT töörühm;
 - 35.6. kultuuri- ja spordivaldkonna töörühm;
 - 35.7. keskkonna töörühm;
 - 35.8. lõimumise töörühm;
 - 35.9. ruumi, elamumajanduse ja maade töörühm.
36. Poolte ettepanekul ja vastastikusel kokkuleppel võib moodustada täiendavaid valdkondlike töörühmi.
37. Valdkondlike töörühmade kohtumised võivad toimuda aasta läbi.
38. Rahandusministeerium koostab enne töörühmade arutelusid üldise KOV finantsülevaate, mis saadetakse töörühma juhtidele ja Liidule.
39. Lisaks Liidule esitavad ministeeriumid töörühma aruteluks oma ettepanekud, plaanid, ootused omavalitsuste suunal.
40. Finantsettepanekute esitamisel toovad pooled välja põhjendused, maksumuse ja maksumuse arvutamise alused (komponendid). Juhul kui maksumust ei ole võimalik arvutada, tuleb seda selgitada.
41. Valdkondlike ettepanekute läbirääkimiste seisu töörühmades koondab Rahandusministeerium läbirääkimiste koosoleku eelselt.
42. Poolte kokkuleppel võib spetsiifiliste küsimuste aruteluks ja ettepanekute väljatöötamiseks moodustada ajutisi ja alatöörühmi, kuhu võidakse kaasata valdkonna spetsialiste.
43. Töörühma töö korralduse eest vastutab vastava valdkonna valitsuskomisjoni liige.
44. Rahandusministeeriumi esindajad kuuluvad kõikidesse töörühmadesse.
45. Vastava valdkonna minister nimetab töörühma esimehe ja vastavalt Liidu ettepanekule aseesimehe.

46. Töörühma koosolekuid juhivad töörühma esimees või aseesimees. Töörühmade koosolekud protokollitakse, märkides ära arutatud küsimused, saavutatud kokkulepped ja eriarvamused.
47. Töörühm võib korraldada ka video- või kirjalikke koosolekuid.
48. Vastavalt probleemide iseloomule kaasatakse töörühma koosolekutele vajadusel valitsemisala korraldamise eest vastutav minister.
49. Töörühma koosolekul osalevad töörühma liikmed. Töörühma väliste isikute osalemine koosolekul tuleb kooskõlastada töörühma juhiga.
50. Töörühma koosoleku kokkukutsumise ja tehnilise teenindamise tagab asjaomane ministeerium.
51. Töörühma aseesimehe taotlusel on töörühma esimees kohustatud töörühma koosoleku hiljemalt kümne tööpäeva jooksul kokku kutsuma.
52. Töörühma aseesimehel on õigus töörühm kokku kutsuda, kui tema taotlusel ei ole töörühma esimees kümne tööpäeva jooksul taotluse esitamisest töörühma koosolekut kokku kutsunud.
53. Materjalid, mis tulevad koosolekul arutamisele (sh seisukohad Liidu esitatud ettepanekutele), edastatakse töörühma liikmetele hiljemalt kolm tööpäeva enne koosoleku toimumist. Juhul, kui töörühma koosoleku materjalid ei ole töörühma liikmetele tähtaegselt esitatud, võib osapoolle ettepanekul töörühma juht koosoleku toimumise aja edasi lükata.
54. Eelarvelist mõju omavatele või vahendite ümberjaotamist põhjustavatele ettepanekutele, tuleb lisada nende mõju selgitus ja eelarve taotluse arvestuse alused.
55. Töörühmad töötavad läbi oma valdkonnas läbirääkimistele esitatud ettepanekud ja esitavad töörühma liikmetele ja Rahandusministeeriumile töörühmas ettevalmistatud kokkulepete ja eriarvamuste sõnastused vähemalt neli tööpäeva enne läbirääkimiste üldkoosolekut. Juhul kui töörühma materjalid ei ole esitatud vähemalt 48 tundi enne läbirääkimiste koosoleku toimumist, ei võta läbirääkimiste üldkoosolek selle töörühma materjalide põhjal vastu otsuseid.
56. Kui töörühmas ei saavutata üksmeelt kokkuleppe või eriarvamuse sõnastuse osas võib töörühma juht, informeerides Rahandusministeeriumi, suunata küsimuse arutlusele läbirääkimiste üldkoosolekule.
57. Rahanduse- ja maksupoliitika töörühmas räägitakse vajadusel läbi ka teistes valdkondlikes töörühmades tekkinud fiskaalse mõjuga eriarvamused enne läbirääkimiste üldkoosoleku arutlusele suunamist. Rahanduse- ja maksupoliitika töörühm võib kujundada osapoolse seisukoha ja annab arvamuse teiste töörühmade eriarvamuste kohta, mis suunatakse läbirääkimiste üldkoosoleku arutelule.
58. Töörühma koosoleku protokoll koostatakse viie tööpäeva jooksul pärast töörühma koosoleku toimumist ja saadetakse elektrooniliselt töörühma liikmetele paranduste tegemiseks. Koosoleku juhataja kirjutab protokollile alla üldjuhul viie tööpäeva jooksul pärast koosoleku protokollide edastamist koosolekul osalejatele. Vaidlused protokollide osas lahendatakse vastavalt salvestusele. Töörühma koosoleku protokoll edastatakse elektrooniliselt töörühma liikmetele, Rahandusministeeriumile ja Liidu büroole.
59. Töörühmade koosolekute protokollid koos lisatud materjalidega avalikustatakse Liidu veebilehel.

Lisa 1. Läbirääkimiste ajakava

Joonis 1. Läbirääkimiste ajakava

Joonis 2. Läbirääkimiste ajakava Riigikogu korraliste valimiste aastal